

*Marta Czupryńska\**

## OCENA ZDOLNOŚCI ORGANIZATORÓW TURYSTYKI DO KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI W WARUNKACH SPOWOLNIENIA GOSPODARCZEGO – W ŚWIETLE WYBRANYCH PERSPEKTYW TEORETYCZNYCH Z ZAKRESU NAUK O ZARZĄDZANIU

**Z a r y s t r e ś c i:** Za cel niniejszego opracowania przyjęto wskazanie specyfiki oceny zdolności organizatorów turystyki do kontynuacji działalności w warunkach spowolnienia gospodarczego. Uwzględniając złożoność oraz heterogeniczność podmiotów funkcjonujących na rynku turystycznym autorka ograniczyła się do przedsiębiorstw turystycznych – organizatorów turystyki. Działalność tych podmiotów bowiem pozostaje szczególnie podatna na zmienność warunków otoczenia. W tej sytuacji, wskazany czas spowolnienia gospodarczego dodatkowo utrudnia stabilizację organizatorów turystyki, a przez to jednoznaczną ocenę zasadności przyjęcia kontynuacji działalności.

**S ł o w a k l u c z o w e:** zasada kontynuacji działalności, organizatorzy turystyki

**K l a s y f i k a c j a J E L:** L 21

### WSTĘP

Spowolnienie gospodarcze, będące następstwem kryzysu finansowego, może stanowić istotny czynnik wpływający na jednostkę oraz jej sprawozdanie finansowe. Kierownik jednostki dokonując oceny zasadności jednostki do kontynuacji jej działalności powinien na wstępie przyjąć, iż wpływ kryzysu na działalność podmiotu gospodarczego jest znaczącym ryzykiem oceny (Konopacki, 2010), a tym samym więcej uwagi poświęcić analizie potencjalnego zagrożenia w odniesieniu do uwarunkowań otoczenia.

---

\* Adres do korespondencji: Marta Czupryńska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Zarządzania, Katedra Finansów i Rachunkowości, ul. Szturmowa 1/3, 02-678 Warszawa, e-mail: czuprynska.marta@gmail.com;

Interesującym przykładem jednostki, w której działanie wpisuje się wskazane ryzyko badania są organizatorzy turystyki, prosperujący na rynku w wielowymiarowym i dynamicznie zmieniającym się otoczeniu [Caliskan, Kutlu i Kimiloglu, 2012; Roper, Jensen i Jegervatn, 2007]. Ponadto zagadnienie funkcjonowania organizatorów turystyki w kontekście aspektów rachunkowych stanowi przedmiot zainteresowania badawczego autorki, temat opracowywanej dysertacji doktorskiej, jak również podejmowane było w dotychczasowych publikacjach [Czupryńska, 2016a, 2016b].

Za cel niniejszego opracowania przyjęto wskazanie specyfiki oceny zdolności organizatorów turystyki do kontynuacji działalności w warunkach spowolnienia gospodarczego. W pierwszej części rozważań charakterystyka ta została oparta przede wszystkim na konceptualizacji pojęć i wynikającej z tego złożoności przedstawianych zjawisk. Następnie rozszerzono optykę poprzez przywołanie trzech wybranych perspektyw teoretycznych z zakresu zarządzania. Praca powstała przede wszystkim na podstawie pogłębionych studiów literaturowych. Nawiązano również do zawodowego doświadczenia autorki, wynikającego ze współpracy z sektorem organizatorów turystyki w kontekście rachunkowości.

## ISTOTA ZASADY KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

Za podstawę funkcjonowania systemu rachunkowości finansowej można uznać pewne założenia, normy, wzorce pozwalające przedstawić w prawidłowy sposób działalność podmiotu gospodarczego. W większości krajów świata są one uznawane za ogólnie akceptowane zasady rachunkowości [Czupryńska, 2016]. Założenia te stanowią zatem zbiór obowiązujących reguł, norm, poprzez zastosowanie których dostarczana informacja o sytuacji majątkowej, finansowej oraz wyniku finansowym jednostki gospodarczej staje się pełna, rzetelna, jasna oraz użyteczna [Kalwasińska, 2010]. Tym samym można stwierdzić, że niniejsze zasady umożliwiają jednolite w skali międzynarodowej sporządzanie oraz prezentacje sprawozdań finansowych. Jedną z naczelných zasad rachunkowości pozostaje zasada kontynuacji działalności. Opiera się ona na założeniu iż „jednostka będzie kontynuowała działalność w dającej się przewidzieć przyszłości w niezmińszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym” [Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości]. Zakłada się zatem, że jednostka nie ma zamiaru ani konieczności likwidacji czy ograniczania swojej dotychczasowej działalności w najbliższym czasie. W interesujący sposób interpretuje tę zasadę m.in. A. Kwasiborski wskazując, że „przyjęcie założenia o kontynuacji działalności oznacza zazwyczaj, że jednostka będzie mogła spieniężyć aktywa i spłacać zobowiązania w toku normalnej działalności”

[Kwasiborski, 2007, s. 69]. Do oceny zasadności przyjęcia kontynuacji działalności jest zobligowany kierownik jednostki.

Przyjęcie kontynuacji działalności jest zasadne, jeżeli nie występują dające się przewidzieć powody, przez które jednostka musiałaby lub była skłonna zaprzestać swej działalności lub znacząco ograniczyć jej zakres. Przestrzeganie tej zasady ma decydujący wpływ na wycenę majątku przedsiębiorstwa oraz jego ujawnienie w sprawozdaniu finansowym. Jednostki, dla których przyjęcie kontynuacji działalności jest niezasadne, są zobligowane przepisami prawa do sporządzenia sprawozdania finansowego według odmiennych wytycznych [Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości].

### SPOWOLNIENIE GOSPODARCZE JAKO TŁO DLA OCENY KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI

Pożądanym elementem w rozważaniach na temat oceny zdolności jednostki do kontynuacji działalności jest doprecyzowanie konkretnych ram odniesienia, poprzez identyfikację czynników kształtujących działalność danego podmiotu, wynikających ze specyfiki otoczenia. W tym kontekście właściwym tłem wydaje się odniesienie do zagadnienia spowolnienia gospodarczego, utożsamianego formalnie z pojęciem kryzysu.

Podejmując się zatem doprecyzowania niniejszego pojęcia, warto podkreślić, iż w literaturze przedmiotu przywołano dotychczas wiele definicji kryzysu [np. Otwinowski, 2010; Zalega, 2012], akcentujących szczegółowe aspekty, dla których wspólnym mianownikiem pozostaje aspekt zagrożenia. Słuszna wydaje się konstatacja T. Zalegi [2012, s. 22], iż „kryzys występuje w każdej sferze działalności człowieka, artykułując kulminację oddziaływania niekorzystnych determinant objawiającą się gwałtownym załamaniem”. Jednym więc z wymiarów, którego może on dotyczyć pozostaje turystyka [Hall, 2010]. Potwierdzają to liczni autorzy [np. Carlsen i Liburd, 2008; Johannesson i Huijbens, 2010], a C. M. Hall podkreśla, iż to właśnie przemysł turystyczny pozostaje szczególnie wrażliwy na różne formy kryzysów [Hall 2010].

### SPECYFIKA FUNKCJONOWANIA ORGANIZATORÓW TURYSTYKI – KONCEPTUALIZACJA POJĘCIA

Stwierdzenie zamykające poprzedni fragment rozważań wskazuje zatem na potrzebę szczególnej uwagi przy ocenie kontynuacji działalności jednostek funkcjonujących na rynku turystycznym. Uwzględniając jego złożoność oraz heterogeniczność [Hu, 1996] autorka proponuje w ramach dalszych rozważań

skupić się na wybranym przykładzie przedsiębiorstw turystycznych – organizatorach turystyki. Działalność tych podmiotów pozostaje szczególnie podatna na zmienność, bowiem ich funkcjonowanie jest determinowane przez różnorodne czynniki. W tej sytuacji, wskazany czas spowolnienia gospodarczego dodatkowo utrudnia stabilizację organizatorów turystyki, a przez to jednoznaczna ocenę zasadności przyjęcia kontynuacji działalności.

Punktem wyjścia do zarysowania specyfiki funkcjonowania organizatorów turystyki, pozostają różne akty prawne, z których kluczową pozostaje Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 o usługach turystycznych [Konieczna-Domańska, 1998], bowiem zgodnie z wykładnią przez *organizatora turystyki* należy rozumieć „przedsiębiorcę organizującego imprezę turystyczną”. Definicję zawartą w ustawie uszczegóławia A. Panasiuk wskazując, iż organizacja imprez turystycznych opiera się na trzech głównych filarach tj. przygotowaniu, oferowaniu i realizacji pakietów turystycznych [Panasiuk, 2014].

M. Kachniewska i E. Nawrocka opisując znaczenie touroperatorów, wskazują na specyfikę prowadzonej przez nich działalności: touroperatorzy łączą bowiem sferę producentów częściowych usług turystycznych [np. hotelarskich, gastronomicznych, przewozowych] ze sferą konsumentów bezpośrednio [samodzielnie sprzedając zorganizowane przez siebie pakiety podróży] lub pośrednio, sprzedając je poprzez agentów [Kachniewska, Niezgoda, Nawrocka i Pawlicz, 2012]. Tak przedstawiona wielowymiarowość, determinowana dodatkowo przez zróżnicowane czynniki charakterystyczne dla turystyki [np. zjawisko sezonowości bądź nieprzewidziane wcześniej turbulencje politycznymi w kluczowych destynacjach] ukazuje realną złożoność funkcjonowania na rynku turystycznym. Co ważniejsze, przedstawiony obraz implikuje w dalszej kolejności trudności w podejmowaniu decyzji, mogące w różnym stopniu dotyczyć również oceny zasadności przyjęcia kontynuacji prowadzonej działalności.

## OCENA ZDOLNOŚCI ORGANIZATORÓW TURYSTYKI DO KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI W ŚWIETLE WYBRANYCH PERSPEKTYW TEORETYCZNYCH Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA

Przedstawiona dotychczas treść wynikała przede wszystkim z realizacji pierwszej części założonego celu głównego, tj. zarysowania specyfiki i wielowątkowości omawianych zjawisk. Warto jednak przedstawione zagadnienia odnieść do wybranych perspektyw teoretycznych z zakresu zarządzania.

Pierwszym z ujęć, które wydaje się interesujące w kontekście oceny zasadności kontynuacji działalności organizatorów turystyki w warunkach spowolnienia gospodarczego jest podejście systemowe, związane nierozłącznie z pojęciem *system*. Kategoria ta funkcjonuje w literaturze przedmiotu od lat 50.

XX wieku, kiedy to L. von Bertalanffy w swoim opracowaniu zaproponował ogólne ramy metodologiczne badania problemów charakterystycznych dla organizacji oraz opisał istotę systemu otwartego. Ujęcie systemowe opiera się na założeniach systemizmu, czyli filozofii systemów i rozpatruje rzeczywistość społeczną jako zbiór systemów w znaczeniu realnym [Bunge, 1979; Chojnicki, 1985]. Na podstawie analizy różnych źródeł [np. Kaspar i Laesser, 1992; Mayaka i Akama, 2007], prezentujących poglądy na temat funkcjonowania systemu możliwe jest wskazanie pewnych jego cech wspólnych, a przede wszystkim wewnętrznej integralności i spójności oraz istotnego związku z otoczeniem. Wśród przykładów zastosowania ujęcia systemowego w turystyce można wymienić więc m.in.: system atrakcji turystycznych [Leiper, 1979, 1990], system obszarów recepcyjnych [Mika, 2012; Niezgoda, 2006] lub model turystyki i turystów [Jafari, 1987].

Odnosząc zatem założenia podejścia systemowego do sektora organizatorów turystyki należy przyjąć założenie, iż ich działalność jest pośrednio efektem zachodzących na rynku relacji pomiędzy sferami popytu i podaży, dodatkowo kształtowanych przez wpływ szeroko rozumianego otoczenia. To właśnie dostrzeżenie znaczenia otoczenia i jego wpływu na system funkcjonowania organizatorów turystyki, poprzez relacje tzw. wejścia i wyjścia pozostaje kluczowe, z punktu widzenia oceny zasadności kontynuacji działalności jednostki.

Otoczenie to, nazywane w literaturze również środowiskiem [Kaczmarek, Stasiak i Włodarczyk, 2010] może być rozpatrywane w różnych kategoriach, odpowiednio jako: środowisko społeczno-polityczne, ekonomiczne, społeczno-demograficzne i kulturowe. Każdy z wymienionych wymiarów środowiska, zgodnie z założeniami ujęcia systemowego, jest powiązany z jego składowymi, zarówno w sposób jednostkowy, jak i całościowy. Relacja ta może przyjmować dwojaki charakter, pełniąc odpowiednio funkcję stymulatora lub bariery [Niemczyk, 2012]. Szczególnie w tym drugim przypadku kluczowa jest zatem identyfikacja specyfiki oddziałujących na jednostkę czynników, a przez to określenie prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń, zmieniających algorytm postępowania przy ocenie zasadności kontynuacji działalności jednostki.

Autorka pragnie zaznaczyć, iż jest świadoma pojawiającej się krytyki podejścia systemowego, m.in. w odniesieniu do „niewielkiej użyteczności w warunkach znacznej niepewności” [Karcz, 2016, s. 219]. Niemniej jednak uważa, że postulowane z tej perspektywy postrzeganie sektora organizatorów turystyki wpisuje się w systemowe rozumienie turystyki w ogóle, właściwie obrazujące jej złożoność i wielowymiarowość zachodzących relacji. To szczególnie istotne w kontekście tytułowej oceny zasadności kontynuacji działalności jednostki. Podejmowane bowiem przez jej kierownictwo decyzje,

weryfikowane finalnie w toku badania sprawozdania finansowego, nie mogą być rozpatrywane bez odniesienia do konkretnych realiów otoczenia.

Kolejnym spojrzeniem teoretycznym wartym uwagi jest koncepcja dynamicznych zdolności (ang. *dynamic capabilities concept*). Za jej główną treść można uznać „przesunięcie” środka ciężkości od zasobów w kierunku zdolności [Matwiejczuk, 2016]. Stanowiące istotę podejścia zdolności przyjmują charakter zdolności operacyjnych bądź dynamicznych [Teece, Pisano i Shuen, 1997], na które składają się odpowiednio zdolności dostosowawcze, absorpcyjne bądź innowacyjne [Wang i Ahmed, 2007].

Wykorzystanie założeń omawianej koncepcji może okazać się również konstruktywne z punktu widzenia sektora organizatorów turystyki oraz ich oceny zdolności do kontynuacji działalności. W zarysowanych w niniejszym tekście realiach spowolnienia gospodarczego szczególną rolę bowiem odgrywają zdolności adaptacyjne. Pojawia się w tym miejscu raz jeszcze szeroka kategoria otoczenia, ponieważ to różnorodne uwarunkowania generują kierunek i zakres niezbędnych działań w ramach wspomnianego przystosowania.

Dokonując egzemplifikacji powyższych założeń w kontekście funkcjonowania organizatorów turystyki można przywołać konkretne scenariusze. Dopasowanie właściwej oferty jako zbioru propozycji imprez turystycznych do potrzeb, możliwości i oczekiwań potencjalnych klientów, a co się z tym wiąże – identyfikacja swoistych nisz rynkowych np. zainteresowanie coraz bardziej aktywną grupą turystów seniorów. Ta adaptacja oferty może przyjmować również wymiar przestrzenny, gdy zmiany w tzw. geografii docelowych destynacji są odzwierciedleniem zachodzących w skali globu zmian politycznych.

Wreszcie, to przystosowanie działalności organizatorów do modyfikacji zachodzących w sferze porządku prawnego. Spowolnienie gospodarcze ostatnich lat, przejawem czego były przywołane upadki niektórych organizatorów, uwypukliło potrzebę identyfikacji zagrożeń kontynuacji działalności, specyficznych dla sektora turystycznego. Konstruktywnym działaniem w ramach ograniczenia prawdopodobieństwa ich wystąpienia na rynku turystycznym stała się implementacja nowych rozwiązań prawnych (np. wprowadzenie tzw. filaru zabezpieczeń w postaci Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego) lub modyfikacja dotychczas istniejących (a w praktyce częściowo zawodnych – np. ustalenie minimalnych sum gwarancyjnych dla nowych organizatorów turystyki).

Ostatnia z proponowanych przez autorkę perspektyw teoretycznych to teoria średniego zasięgu, która niejako spaja dotychczasowe rozważania. Jej kluczową kwestią pozostaje fakt odniesienia do konkretnych aspektów rzeczywistości – sytuacji, rodzajów zależności bądź warunków. Analogiczny tok rozumowania postuluje w kontekście omawianych zagadnień autorka niniejszego opracowania.



Charakteryzując ocenę zasadności przyjęcia kontynuacji działalności jednostki skupia się na wybranym fragmencie szerokiej rzeczywistości turystycznej, odnosząc się do specyfiki organizatorów turystyki – w konkretnym otoczeniu i realiach gospodarczych.

## PODSUMOWANIE

Z niniejszego opracowania wyłania się stosunkowo złożony charakter tytułowej oceny zdolności organizatorów turystyki do kontynuacji działalności, szczególnie w realiach kryzysu gospodarczego. Konstruktynne zatem może okazać się wykorzystanie przywołanych aspektów teoretycznych. Praktyczny wymiar przy omawianym temacie może mieć podjęcie kroków zmierzających do stworzenia konstruktywnych narzędzi do oceny stabilności finansowej organizatorów turystyki. Istotne, jak wskazują I. Michalska-Dudek oraz R. Przeorek, aby były one rozbudowane o kolejne aspekty w stosunku do klasycznych wskaźników. Praktyka gospodarcza, a szczególnie spektakularne w ostatnim pięcioleciu upadki znanych organizatorów turystyki, pokazała, że te dotychczasowe są niewystarczające [Michalska-Dudek i Przeorek, 2014].

## LITERATURA

- Alejsiak W, (2008), *Metodologia badań w turystyce* [w:]: Winiarski R. (red.), *Turystyka w naukach humanistycznych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s. 140-164.
- Bańko M. (red.), (2007), *Słownik języka polskiego tom 2*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Bunge M., (1979), *Treatise on basic philosophy. Ontology II: A world of systems*, Dordrecht.
- Caliskan S., Kutlu B. i Kimiloglu H., (2012), *Effects of Dynamic Packaging Systems on Travel Agencies: Case of Turkey*, „International Journal of Business and Social Science”, Vol: 3 No: 20, s. 301-310.
- Carlsen J. C., Liburd J. J. (2008), *Developing a Research Agenda for Tourism Crisis Management, Market Recovery and Communications*, „Journal of Travel & Tourism Marketing”, Vol. 23 issue 2-4, s. 265-276.
- Chojnicki Z., (1985), *Realistyczna koncepcja systemu*, „Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauki za rok 1985”, nr 4, s. 20-24.
- Hall C. M., (2010), *Crisis events in tourism: subjects of crisis in tourism*, „Current Issues in Tourism”, Vol. 13 issue 5, s. 401-417.
- Hu C., (1996), *Diverse developments in travel and tourism marketing: a thematic approach*, „International Journal of Contemporary Hospitality Management”, Vol. 8 Iss: 7, s. 33-43.
- Jafari J., (1987), *Tourism models: the sociocultural aspect*, „Tourism Management”, Volume 8, Issue 2, s. 151-159.
- Johannesson G. T., Huijbens E. H., (2009), *Tourism in times of crisis: exploring the discourse of tourism development in Iceland*, „Current Issues in Tourism”, Vol. 13 issue 5, s. 419-434.
- Kachniewska M., Nawrocka E., Niezgodą A. i Pawlicz A., (2012), *Rynek turystyczny. Ekonomiczne zagadnienia turystyki*, Wolters Kluwer, Warszawa.

- Kaczmarek J., Stasiak A. i Włodarczyk B., (2010), *Produkt turystyczny. Pomysł, organizacja, zarządzanie*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.
- Kalwasińska E., (2010), *Ogólne zasady systemu rachunkowości finansowej* [w] Górski M. (red.), *Wprowadzenie do finansów i rachunkowości*, Wydział Zarządzania UW, Warszawa, s. 73-89.
- Karcz J., (2016), *Organizacja jako system* [w:] Kłincewicz K. (red.), *Zarządzanie, organizacja i organizowanie. Przegląd perspektyw teoretycznych*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, s. 206-225.
- Kaspar C., Laesser Ch., 1992, *Systems approach in tourism: The third generation of the St. Gallen Management Concept*, „The Tourist Review”, vol. 47 Iss: 2, s. 21-27.
- Konieczna-Domańska A., (1998), *Polskie biura podróży na rynku turystycznym*, „International Journal of Management and Economics”, tom 5, s. 84-96.
- Konopacki A. J., (2010), *Ryzyko badania sprawozdań finansowych w czasach kryzysu gospodarczego*, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Warszawa.
- Kwasiborski A., (2007), *Procedury badania sprawozdań finansowych według międzynarodowych standardów rewizji finansowej*, KIBR, Warszawa.
- Leiper N., (1979), *The Framework of Tourism: Towards a Definition of Tourism, Tourist and the Tourist Industry*, „Annals of Tourism Research”, 6, s. 390-407.
- Leiper N., (1990), *Tourist attraction systems*, „Annals of Tourism Research”, 17(3), s. 367-384.
- Matwiejczuk R., (2016), *Koncepcja dynamicznych zdolności jako podstawa rozwoju kompetencji przedsiębiorstwa*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej”, z. 93, s. 355-364.
- Mayaka M. i Akama J., (2007), *Systems Approach to Tourism Training and Education: The Kenyan Case Study*, „Tourism Management”, 28, s. 298-306.
- Mazurkiewicz L., (2012), *Wybrane teorie oraz metody badawcze turystyki*, Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego, Warszawa.
- Michalska-Dudek I. i Przeorek R., (2014), *Ocena stabilności biur podróży w Polsce z wykorzystaniem metody R.A.T.I.N.G.* [w:] Walas B. i Sobczuk J. (red.), „Ewolucja podaży i popytu w turystyce”, Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej, Sucha Beskidzka, s. 187-207.
- Mika M., (2012), *Competitiveness of tourist destinations as a research problem in the geography of tourism – analytical assumptions behind the research model*, „Prace Geograficzne Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ”, 130, s. 91-105.
- Niemczyk A., (2012), *Zróżnicowanie zachowań konsumentów na rynku turystyki kulturowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Kraków.
- Nieżgoda A., (2006), *Obszar recepcji turystycznej w warunkach rozwoju zrównoważonego*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań.
- Otwinowski W., (2010), *Kryzys i sytuacja kryzysowa*, „Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa”, tom 7, numer 2, s. 83-89.
- Panasiuk A., (2014), *Rynek turystyczny. Studium strukturalne*, Wydawnictwo Difin, Warszawa.
- Roper A., Jensen Ø. i Jegervatn R. H., (2005), *The Dynamics of the Norwegian Package Tour Industry*, „Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism”, 5(3), s. 193-211.
- Teece D.J., Pisano G. i Shuen A., (1997), *Dynamic Capabilities and Strategic Management*, „Strategic Management Journal”, Vol. 18, No. 7, s. 509-533.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o usługach turystycznych*, Dz. U. z 2014 r. poz. 196 ze zmn.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.
- Wang C.L., Ahmed P.K., (2007), *Dynamic Capabilities: A Review and Research Agenda*, „International Journal of Management Reviews”, Vol. 9, No. 1, s. 31-51.
- Zalega T., (2012), *Przyczyny i konsekwencje współczesnego kryzysu finansowo-ekonomicznego*, w: Wiatrak A. (red.), „Aktualne problemy zarządzania – teoria i praktyka”, Wydział Zarządzania UW, Warszawa, s. 21-38.



---

EVALUATION OF THE CAPACITY OF TOURISM ORGANIZERS TO  
CONTINUED ACTIVITIES UNDER ECONOMIC CONDITIONS - IN THE  
LIGHT OF SELECTED THEORETICAL PERSPECTIVES ON SCOPE  
OF MANAGEMENT SCIENCE

**Abstract:** The purpose of this study was to identify the specifics of assessing the ability of tourism organizers to continue functioning under conditions of economic slowdown. Taking into account the complexity and heterogeneity of entities operating on the tourist market, the author confined itself to tour operators. The activity of these entities remains particularly susceptible to the variability of the environment. In this situation, the indicated time of economic slowdown additionally hampers the stabilization of tourism organizers, and thus the unambiguous assessment of the legitimacy of the continuation of activity

**Keywords:** going-concern opinion, tour operators, economic slowdown

